

SZLAK SAKRALNY

Na tropie przeszłych lat, zapomnianych historii i owianych legendami zabytków

Kęty – Turzovka

SAKRÁLNY CHODNÍK

Po stopách minulých rokov, zabudnutých príbehov a pamiatok opradených legendami

Kęty – Turzovka

Na tropie przeszłych lat, zapomnianych historii i owianych legendami zabytków

Wdzięczność za uratowanie życia lub dobytku, pamiątka cudu albo wydarzenia, do którego doszło dzięki pomocy opatrności, prośba o wstawiennictwo świętych czy też przestroga, dotycząca kruchości ludzkiego życia – powodów wznoszenia przydrożnych kaplic i kapliczek było niemal tak wiele, jak ich samych. Część kapliczek z biegiem lat znikła zarówno z powierzchni ziemi, jak i pamięci jej najstarszych mieszkańców. Inne podupadły, zostały odsunięte w cień lub zdemontowane. Na szczęście ten smutny los nie był pisany wielu kapliczkom z gminy Kęty oraz miasta Turzovka. Jako obiekty zabytkowe, świadkowie przeszłych lat, a zarazem miejsca modlitewne, w ramach realizacji projektu „Szlak sakralny Kęty – Turzovka” doczekały się napraw i remontów, które przywróciły im dawny blask. Teraz, obok kościołów, klasztorów i innych ważnych miejsc kultu religijnego, kapliczki wplecione zostały w misterną siatkę najnowszej ścieżki turystycznej, która przekracza polsko-słowacką granicę. Chcesz poznać ich historię i związane z nimi podania, legendy oraz opowieści? Koniecznie zabierz z sobą niniejszy folder i wyrusz w podróż Szlakiem sakralnym Kęty – Turzovka!

Po stopách minulých rokov, zabudnutých príbehov a pamiatok opradených legendami

Vďaka za záchranu života alebo majetku, spomienka na zázrak alebo udalosť, ktoré sa vyskytli prostredníctvom Božej prozreteľnosti, prosba o orodovanie svätcov alebo varovanie, týkajúce sa krehkosti ľudského života – dôvodov stavania prícestných a iných kaplniek bolo takmer tak veľa ako týchto objektov. Časť kaplniek v priebehu rokov zmizla z nášho územia a z pamäti jeho najstarších obyvateľov. Iné chátrali, boli zabudnuté alebo demontované. Našťastie tento smutný osud nepostihol kaplnky z obce Kęty a z mesta Turzovka. Ako historické objekty, svedkovia minulých rokov a zároveň modlitebné miesta, sa v rámci realizácie projektu „Sakrálny chodník Kęty – Turzovka” dočkali rekonštrukcií a opráv, ktoré im vrátili dávny lesk. Teraz sú spolu s kostolmi, kláštorami a inými dôležitými miestami náboženského kultu zaradené do majstrovsky vypracovanej siete najnovšej turistickej trasy, ktorá prekračuje polsko-slovenskú hranicu. Chcete spoznať ich dejiny a povesti, legendy či rozprávania s nimi spojené? Vezmite si so sebou tohto sprievodcu a vydajte sa na cestu Sakrálnym chodníkom Kęty – Turzovka!

Kapliczka słupkowa w Witkowicach (ulica Kanada)

Łęcka kapliczka pilnuje jednej z ważniejszych dróg, przebiegających przez gminę Kęty – trasy wiodącej do Oświęcimia. Jej rodzaj – kapliczka słupkowa – należy do najczęściej występujących w okolicy. Zgodnie z treścią inskrypcji, która z biegiem lat uległa niemal całkowitemu zatarciu, obiekt ufundowali – słynący z wielkiej pobożności – Barbara i Mikołaj Bobakowie w roku 1888. Autorem postumentu był najprawdopodobniej kęcki kamieniarz, Józef Jura. Najważniejszym elementem kapliczki jest wieńczący ją krzyż, zdobiony figurą Chrystusa. Postać wykonano w technice płaskorzeźby. Poniżej krzyża umiejscowiona została kolejna płaskorzeźba – figura Matki Boskiej z dłońmi złożonymi na piersiach do modlitwy. Obie postacie charakteryzuje prostota wykonania i oszczędność formy. Przed przeprowadzeniem niezbędnych prac rekonstrukcyjno-konserwatorskich, zabytek znajdował się w bardzo złym stanie. Jakość materiałów, wykorzystanych do wzniesienia kapliczki, w połączeniu ze szkodliwym wpływem warunków atmosferycznych i wcześniej wykonanymi, niefachowymi naprawami sprawiły, że kapliczka posiadała wiele ubytków. Zarówno słup kapliczki, jak i zdobiące ją figury były spękane, pokryte zaciekaniami i nalotem. W wyniku procesów degradacyjnych doszło do zatarcia formy rzeźbiarskiej. Ucierpiąta także wewnętrzna struktura kapliczki. W ramach przeprowadzonych prac skupiono się zarówno na konserwacji rzeźby kamiennej i detali architektonicznych, jak i zabezpieczeniu całości postumentu. Kapliczkę oczyszczono i odkażono, jej osłabione partie wzmocniono specjalnymi preparatami, a braki – wypełniono.

Stĺpová kaplnka vo Witkowiciach (ulica Kanada)

Stĺpová kaplnka vo Witkowiciach (ulica Kanada)

Kaplnka vznikla na prelome 19. a 20. storočia. Niektoré pramene uvádzajú ako dátum jej vzniku rok 1879. Podľa obyvateľov Witkovic jej výstavbu financovali Krystyna a Józef Niedzielovci. Zaujímavé je, že povesti odovzdávané z generácie na generáciu hovoria, že kým bola kaplnka postavená, existoval v okolí drevený kríž, ktorý postavili kupci. Obchodná cesta, po ktorej chodili z Krakova do Kęt a ďalej viedla cez Witkowice. Vraj mali práve týmto spôsobom poďakovať Božej prozreteľnosti za bezpečnú cestu a výnosný obchod.

Hoci po rokoch nemôžeme povedať veľa o tom, ako vyzeral dávny kríž, kaplnka neskrýva príliš veľa tajomstiev. Objekt sa skladá zo základu, podstavca a stĺpového podkladu na ktorom sa nachádza latinský kríž. Prvkami, ktoré najviac pútajú pozornosť, sú postavy realizované reliéfnou technikou. Prvou z nich je Kristus visiaci na kríži, druhou – Matka Božia zobrazená so šatkou na hlave, v dlhých šatách a s rukami zloženými k modlitbe. Možnože táto modlitba stále zaisťuje šťastie a úspech pre všetkých, ktorí cestujú v okolí kaplnky? Môžu sa o tom presvedčiť všetci, ktorí sa rozhodnú navštíviť witkowickú kaplnku.

Pred rekonštrukciou bola kaplnka vo veľmi zlom stave. Boli viditeľné mnohonásobné poškodenie, chýbali prvky reliéfov, vyskytovali sa znečistenia, prasknutia, rozvrstvenia a aj štruktúra samotného kameňa bola veľmi oslabená. Konzervácia poskytla očakávané výsledky – chýbajúce prvky boli doplnené a reliéfné postavy boli rekonštruované. Kaplnka bola spevnená, očistená od vonkajších nečistôt a jej farba bola zjednotená.

Kapliczka stĺpkowa w Łękach (ulica Piastowska, inaczej: Kapliczka Bobaków)

Łęcka kapliczka pilnuje jednej z ważniejszych dróg, przebiegających przez gminę Kęty – trasy wiodącej do Oświęcimia. Jej rodzaj – kapliczka stłpkowa – należy do najczęściej występujących w okolicy. Zgodnie z treścią inskrypcji, która z biegiem lat uległa niemal całkowitemu zatarciu, obiekt ufundowali – stynący z wielkiej pobożności – Barbara i Mikołaj Bobakowie w roku 1888. Autorem postumentu był najprawdopodobniej kęcki kamieniarz, Józef Jura.

Najważniejszym elementem kapliczki jest wieńczący ją krzyż, zdobiony figurą Chrystusa. Postać wykonano w technice płaskorzeźby. Poniżej krzyża umiejscowiona została kolejna płaskorzeźba – figura Matki Boskiej z dłońmi złożonymi na piersiach do modlitwy. Obie postacie charakteryzuje prostota wykonania i oszczędność formy.

Przed przeprowadzeniem niezbędnych prac rekonstrukcyjno-konserwatorskich, zabytek znajdował się w bardzo złym stanie. Jakość materiałów, wykorzystanych do wzniesienia kapliczki, w połączeniu ze szkodliwym wpływem warunków atmosferycznych i wcześniej wykonanymi, niefachowymi naprawami sprawiły, że kapliczka posiadała wiele ubytków. Zarówno stłp kapliczki, jak i zdobiące ją figury były spękanymi, pokryte zaciekaniami i nalotem. W wyniku procesów degradacyjnych doszło do zatarcia formy rzeźbiarskiej. Ucierpiała także wewnętrzna struktura kapliczki.

W ramach przeprowadzonych prac skupiono się zarówno na konserwacji rzeźby kamiennej i detali architektonicznych, jak i zabezpieczeniu całości postumentu. Kapliczkę oczyszczono i odkażono, jej osłabione partie wzmocniono specjalnymi preparatami, a braki – wypełniono.

**Stĺpová kaplnka v Łękoach
(ulica Piastowska, inak: Kaplnka
Bobakovcov)**

Łęcká kaplnka stráži jednu z významnejších ciest, ktoré vedú cez gminu Kęty – trasu do Oświęcimia. Stĺpové kaplnky sú druhom kaplniek, ktoré sa v okolí vyskytujú najčastejšie. V súlade s obsahom nadpisu, ktorý sa v priebehu času stal úplne nečitateľný, bol tento objekt postavený v roku 1888 Barbarou a Mikołajom Bobakovcami, ktorí boli známi obrovskou pobožnosťou. Autorom podstavca bol najpravdepodobnejšie kamenár z mesta Kęty - Józef Jura.

Najdôležitejším prvkom kaplnky je kríž so sochou Krista, ktorý sa nachádza na jej vrchu. Postava je realizovaná reliéfnou technikou. Pod krížom je umiestnený ďalší reliéf – Matka Božia s rukami zloženými na prsiach k modlitbe. Obidve postavy sa vyznačujú jednoduchou realizáciou a skromnosťou formy. Pred realizáciou nevyhnutných rekonštrukčno-konzervátorských prác bola pamiatka vo veľmi zlom stave. Kvalita materiálov použitých na postavenie kaplnky spojená so škodlivým vplyvom poveternostných podmienok a skoršími neodbornými opravami boli príčinou, že sochárska forma bola deformovaná. Poškodená bola aj vnútorná štruktúra kaplnky.

V rámci realizovaných prác sme sa sústredili na konzerváciu kamennej sochy a architektonických detailov, ale aj na zabezpečenie celého pomníka. Kaplnka bola očistená a dezinfikovaná, jej poškodené časti boli spevnené špeciálnymi prípravkami a chýbajúce prvky boli doplnené.

**Kapliczka w Bulowicach
(ulica Stara Droga 264)**

Choč wykonana ze sztucznego kamienia, mieszkańcy wsi mówią, że bulowicka kapliczka przedstawia Matkę Boską niemal jak żywą. Trudno się z tymi opiniami spierać, wszakże główną, wieńczącą częścią tejże kapliczki jest pełnoplastyczna figura Maryi, stojąca na rozbudowanym cokole. Poniżej, na schodkowej podstawie, znajduje się tablica z inskrypcją, zawierająca prośbę o wstawiennictwo i modlitwę. Niestety, choć od postaci Matki Boskiej emanuje ogromny spokój, gdyż składa ona dłonie na piersiach w geście modlitwy i podnosi swe oczy ku niebu, stan kapliczki wzbudził u konserwatora zabytków duże zaniepokojenie. Obiekt, który wzniesiono na przełomie XIX i XX wieku, nie oparł się bowiem warunkom atmosferycznym i uległ poważnym uszkodzeniom. Rozległe zniszczenia struktury kamienia zlokalizowane były głównie na krawędziach, w obrębie szat i twarzy postaci. Ząb czasu odcisnął swe piętno także na elementach cokołu, narożnikach i kapitelach, doprowadzając do znacznego osłabienia struktury postumentu. Przeprowadzone prace szczęśliwie pozwoliły na przywrócenie bulowickiej Maryi dawnego blasku. Wszystkie osłabione partie obiektu zostały wzmocnione, ubytki uzupełnione a całość scalona kolorystycznie.

**Kaplnka v Bulowiciach
(ulica Stara Droga 264)**

Hoci je postavená z umelého kameňa, obyvatelia dediny hovoria, že v bulovickej kaplnke vyzerá Matka Božia ako živá. Je ťažké s týmito názormi polemizovať, lebo hlavnou časťou tejto kaplnky je veľmi plastická priestorová postava Panny Márie, ktorá je umiestnená na priestranom podstavci. Nižšie, na schodovom základe, sa nachádza tabuľa s textom prosby o orodovanie a modlitbu. Bohužiaľ, napriek tomu, že postava Matky Božej vyžaruje obrovský pokoj, pretože má ruky zložené na prsiach k modlitbe a oči upreté do neba, stav kaplnky veľmi znepokojil pamiatkara. Objekt, ktorý bol postavený na prelome 19. a 20. storočia, neodolal atmosférickým podmienkam a bol vážne poškodený. Rozsiahle poškodenie štruktúry kameňa sa vyskytovalo predovšetkým na hranách, na oblečení a na tvári plastiky. Čas zanechal svoje stopy aj na prvkoch podstavca, nárožniach a hlavičkách, čo významne poškodilo jeho štruktúru.

Uskutočnené práce umožnili vrátiť bulowickej Panne Márii dávny lesk. Všetky poškodené časti objektu boli spevnené, chýbajúce prvky boli doplnené a celok farebne zjednotený.

Kapliczka słupkowa w Bulowicach (ulica Krakowska 43)

Kapliczkę, która wznosi się ponad jedną z najruchliwszych tras, przecinających gminę Kęty, zbudowano na przełomie XIX i XX. Obiekt ma formę trójelementowego postumentu słupkowego, którego głównym akcentem jest jego zwieńczenie – krzyż zdobiony płaskorzeźbą Chrystusa. Pod ukrzyżowanym Jezusem umieszczono ludzką czaszkę i piszczele, których symbolika wydaje się być jasna i odnosić się do motywu memento mori (pamiętaj o śmierci, pamiętaj o swojej śmiertelności). Kolejnym charakterystycznym elementem kapliczki jest płaskorzeźba Marii, umieszczona poniżej na słupie, a także tablica z inskrypcją. Niestety, czas nie oszczędził bulowickiej kapliczki. Jej stan sprzed remontu konserwator zabytków ocenili jako bardzo zły, wskazując na rozległe zniszczenia struktury kamienia w obrębie płaskorzeźby Marii, liczne ciemne nawarstwienia, przebarwienia i zanieczyszczenia, pęknięcia i rozwarstwienia kamienia oraz ogólne osłabienie struktury. Prace remontowe przyniosły znaczną poprawę zarówno stanu ogólnego obiektu,

jak i jego estetyki. Ubytki uzupełniono, a zniszczoną (niemalże całkowicie zatartą) płaskorzeźbę Matki Boskiej zrekonstruowano. Struktura kapliczki została wzmocniona, oczyszczono zewnętrzne zanieczyszczenia, wyrównano kolor, a finalnie uporządkowano także bezpośrednią okolicę kapliczki, której krasy nie zakrywają już krzewy i wysokie, dzikie trawy.

Štípková kaplnka v Bulowiciach (ulica Krakowska 43)

Kaplnka, ktorá sa týči nad jednou z najrušnejších ciest, ktoré pretínajú gminu Kęty, bola postavená na prelome 19. a 20. storočia. Objekt má podobu trojčlenného štípkového podstavca, ktorého hlavným prvkom je v hornej časti sa nachádzajúci kríž s reliéfom Krista. Pod ukrížovaným Kristom je umiestnená ľudská lebka a prekrížené kosti, ktorých symbolika je jasná a vzťahuje sa na motív memento mori (pamätaj na smrť, pamätaj, že si smrteľný). Ďalšou charakteristickou črtou kaplnky je reliéf Panny Márie umiestnený nižšie na stĺpe a tabuľa s nadpisom. Bohužiaľ, čas bol voči bulowickej kaplnke krutý. Pamiatkar pred rekonštrukciou posúdil, že vzhľadom na rozsiahle poškodenie štruktúry kameňa na reliéfe Panny Márie, mnohé tmavé usadeniny, prefarbenia a nečistoty, prasknutia a rozvrstvenie kameňa, ako aj celkové poškodenie štruktúry, je jej stav veľmi zlý.

Rekonštrukčné práce značne zlepšili celkový stav objektu aj jeho estetiku. Chýbajúce časti boli doplnené a zničený (takmer úplne zaniknutý) reliéf Matky Božej bol rekonštruovaný. Štruktúra kaplnky bola spevnená, boli odstránené vonkajšie nečistoty a farba bola zjednotená. Bol tiež upravený areál v okolí kaplnky, ktorej krásu už neskrývajú kríky a vysoké divoké tráv.

Murowana kapliczka w Kętach (ul. Cmentarna)

Położona w pobliżu największej gminnej nekropoli – cmentarza komunalnego w Kętach – murowana kapliczka jest jednym z najmłodszych tego typu obiektów. Datowana na I połowę XX w., wykonana została z cegły, a wzniesiona na planie kwadratu. Posiada dach, płytki wewnątrz w elewacji bocznej oraz dwie duże wewnątrz umieszczone z przodu. W nich usytuowany został obraz Jezusa oraz płaskorzeźba maryjna.

Kapliczkę tę na tle pozostałych wyróżnia nie tylko jej specyficzna forma, ale i stan zachowania, który przed przystąpieniem do prac konserwatorskich oceniono jako dostateczny. Do największych mankamentów obiektu należało wyraźne wysolenie ceglanych ścian, spękanie murku otaczającego kapliczkę oraz podniszczenie parapetów. Wiele do życzenia pozostawiało także bezpośrednie otoczenie kapliczki – spękane płytki i zaniedbana roślinność. Wszystkie wspomniane problemy udało się skutecznie wyeliminować za sprawą skrupulatnie wykonanego remontu, który nie tylko nie odebrał kapliczce jej zabytkowego charakteru, ale wręcz go uwypuklił, przywracając budynkowi jego wszystkie walory estetyczno-wizualne. Najważniejsze z wykonanych prac to izolacja, która na długie lata powstrzyma degradację murów, odsolenie i oczyszczenie ścian, uzupełnienie ubytków oraz naprawa płytek ceramicznych i murku. Na czas robót obraz przedstawiający Chrystusa został usunięty i zabezpieczony. Dziś jednak można podziwiać go w pełnej krasie, do czego serdecznie zachęcamy!

Murovaná kaplnka v Kętách (ul. Cmentarna)

Murovaná kaplnka nachádzajúca sa blízko najväčšej obecnej nekropoly – obecného cintorína v Kętách – je jedným z najmladších objektov tohto typu. Podľa odhadov bola postavená v prvej polovici 20. storočia, je tehlová na štvorcovom pôdoryse. Má striešku, plytké výklenky v bočnej stene a dva veľké výklenky vo fasáde. Vo výklenkoch fasády je umiestnený obraz Ježiša a reliéf Panny Márie. Kaplnka sa líši od ostatných nielen špecifickým tvarom, ale aj stavom, ktorý bol pred začatím konzervačných prác posúdený ako vyhovujúci. Najväčším problémom v prípade tohto objektu boli výrazné solné výkveti na tehlových stenách, popraskaný múrik v okolí kaplnky a zničené parapety. V zrom stave bol tiež areál v priamej blízkosti kaplnky – rozbitá dlažba a zanedbané rastlinstvo. Všetky uvedené problémy sa podarilo odstrániť vďaka kvalitnej rekonštrukcii, ktorá nielen nezmenila historické črty kaplnky, ale práve naopak z ich zvýraznila a vrátila budove všetky jej esteticko-vizuálne hodnoty. K najdôležitejším prácam patrili: izolácia, ktorá na dlhé roky zastaví degradáciu múrov, odsolenie a očistenie stien, doplnenie chýbajúcich častí a aj oprava keramickej dlažby a múrika.

Na obdobie rekonštrukcie bol obraz Krista odstránený a zabezpečený. Dnes ho však môžeme obdivovať v plnej kráse a srdečne pozývame aj návštevníkov!

Inne, wybrane kapliczki z terenu gminy Kęty, warte odwiedzenia i poznania
Niektóre iné pozoruhodné kaplnky na území gminy Kęty

Kapliczka „Upadek Jezusa Chrystusa” w Kętach

Kapliczkę tę postawiono na początku XIX w. Zlokalizowano ją w nieprzypadkowym miejscu – według legendy powtarzanej z ust do ust przez kilka pokoleń, to właśnie tu rzeka wyrzuciła XVIII-wieczną figurę Chrystusa, upadającego pod ciężarem krzyża.

Kaplnka „Ježiš padajúci pod krížom” v Kętách

Kaplnka bola postavená začiatkom 19. storočia. Podľa legendy ústne odovzdávanej medzi viacerými generáciami, rieka práve na tomto mieste vyhodila sochu Krista padajúceho pod krížom z 18. storočia.

Kapliczka Leśna w Kętach Podlesiu

Jak głosi legenda, kapliczka powstała w miejscu, w którym przed kilkoma wiekami straszliwa burza rozgoniła bandytów, usiłujących obrabować kupca. Ten, w dowód wdzięczności za ocalenie, powiesił na drzewie, na które w czasie napadu wspiął się, by ocalić swe życie, obrazek Matki Boskiej Częstochowskiej. Później okoliczni mieszkańcy opravili obraz, a w roku 1934 roku wzniesli solidną kapliczkę, chroniącą wizerunek Maryi. W roku 2006, dzięki rodzinie Szemików, Panienka została odrestaurowana.

Lesná kaplnka v Kętach Podlesi

Legenda hovorí, že kaplnka vznikla na mieste, kde pred niekoľkými storočiami rozohnala hrozná búrka zbojníkov, ktorí chceli orabovať kupca. Ten z vďaky za záchranu zavesil na strome, na ktorý sa vyštveral počas útoku, aby si zachránil život, obrázok Matky Božej Čenstochovskej. Neskôr miestni obyvatelia orámovali obraz a v roku 1934 postavili solidnú kaplnku, aby chránila obraz Panny Márie. V roku 2006 bol obraz, vďaka rodine Szemikovcov, reštaurovaný.

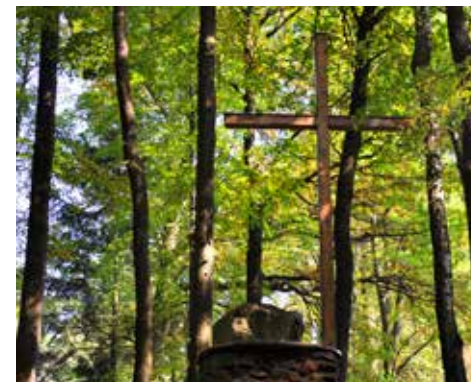

Kapliczka Leśna w Witkowicach

Kapliczka ta została zbudowana w 1914 roku przy cudownym źródle, tętniącym w lesie, a wewnątrz niej znajduje się ołtarzyk z figurą Matki Boskiej z dzieciątkiem. Z miejscem tym związane są liczne podania i legendy. Najbardziej znana traktuje o koralach, które właśnie tu wyrzuciła szemrząca woda. Upřednio wisior ten wpadł pewnym pątnikom do studni. Co ważne, stało się to w... Kalwarii Zebrzydowskiej, oddalonej o wiele kilometrów od Witkowic!

Lesná kaplnka vo Witkoviach

Táto kaplnka bola postavená v roku 1914 pri zázračnom prameni, ktorý vyviera v lese. Vo vnútri kaplnky sa nachádza oltárik so sochou Matky Božej s dieťaťom. S týmto miestom sú spojené mnohé povesti a legendy. Najznámejšia o korálikoch, ktoré práve tu vyhodila šumiaca voda. Skôr tento šperk vpadol pútnikom do studne. Dôležité je, že sa to stalo v... Kalwarii Zebrzydowskej, vzdialenej veľa kilometrov od Witkovic!

Kaplica w Łękach

(ulica Świerkowa, inaczej: Kaplica Szotków)

Jak wynika z opinii specjalistów, datowana na przełom XVIII i XIX wieku murowana kaplica, którą ufundowała rodzina Szotków z Łęk, to jedna z najstarszych, jeśli nie najstarsza łęcka budowla. Posiada dwuspadowy daszek, otwartą wieżyczkę, a wewnątrz – ładny, murowany ołtarzyk ze współczesnym obrazem Maryi, którym u schyłku lat 70. zastąpiono zrabowany obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Zaginione malowidło, wedle różnych szacunków, mogło pochodzić z początków XIX stulecia.

Kaplnka v Łękoch

(ulica Świerkowa, inak nazývaná: Kaplnka Szotkvcov)

Ostrovček s kaplnkou a rybník, ktorý ho obklopuje, vznikli pred viac ako desiatimi rokmi ako dar Witkovickej farnosti na počesť roku 2003, ktorý bol vyhlásený za Rok ruženca. V kaplnke sa nachádza oltár so sochou Matky Božej Ružencovej. Večer je objekt osvetlený a tvorí mimoriadne krásne miesto pre modlitbu a premýšľanie či rozjímanie a zároveň je jedným z najcharakteristickejších bodov na mape dediny.

Kapliczka „na wodzie” w Witkowicach

Kapliczka, wysepka, na której się ona znajduje oraz okalający ją staw powstały przed kilkunastoma laty jako wotum witkowskiej parafii dla uczczenia roku 2003, obwołanego Rokiem Różańca. Kapliczka mieści ołtarz wraz z figurą Matki Boskiej Różańcowej. Wieczorem obiekt jest oświetlany, stanowiąc niezwykle urokliwe miejsce modlitwy i zadumy, a zarazem jeden z najbardziej charakterystycznych punktów na mapie wsi.

Kaplnka „na vode” vo Witkoviach

Ostrovček s kaplnkou a rybník, ktorý ho obklopuje, vznikli pred viac ako desiatimi rokmi ako dar Witkowskej farnosti na počesť roku 2003, ktorý bol vyhlásený za Rok ruženca. V kaplnke sa nachádza oltár so sochou Matky Božej Ružencevej. Večer je objekt osvetlený a tvorí mimoriadne krásne miesto pre modlitbu a premýšľanie či rozjímanie a zároveň je jedným z najcharakteristickejších bodov na mape dediny.

Kapliczka w Nowej Wsi (ulica Oświęcimska)

Chociaż tabliczka zawierająca nazwiska fundatorów i datę powstania kaplicy została przed laty zniszczona, konserwatorzy zabytków datują obiekt na wiek XIX, a nawet schyłek XVIII stulecia. Z tego właśnie okresu pochodzi zresztą obraz Chrystusa, który znajdował się w środku. Co ciekawe, w roku 2014 kaplica została przeniesiona, gdyż kolidowała z planami budowy ronda. Pomimo ryzyka, operacja zakończyła się pełnym sukcesem, dzięki czemu ten niezwykle zabytek wciąż stanowi chlubę sołectwa.

Kaplnka v Nowej Wsi (ulica Oświęcimska)

Hoci tabuľka, na ktorej sú uvedené mená donátorov a dátum vzniku kaplnky, bola zničená pred mnohými rokmi, pamiatkari predpokladajú, že objekt vznikol v 19. a možno už koncom 18. storočia. Z tohto obdobia pochádza obraz Krista, ktorý bol vo vnútri kaplnky. Zaujímavé je, že v roku 2014 bola kaplnka premiestnená, lebo miesto, na ktorom stála, kolidovalo s plánom výstavby okružnej križovatky. Napriek riziku sa kaplnku podarilo preniesť, vďaka čomu je táto mimoriadna pamiatka naďalej chvárou tejto časti gminy Kęty.

Pozostałe ważne obiekty sakralne w Gminie Kęty Ostatné dôležité sakralne objekty v gmine Kęty

Kościół pod wezwaniem św. Małgorzaty i Katarzyny w Kętach

Najstarszy kościół parafialny w Kętach powstał w XIII wieku jako obiekt drewniany. Do świątyni będącej obecnie Sanktuarium Matki Boskiej Pocieszenia pielgrzymują wierni, pragnący zobaczyć XV-wieczny Cudowny Obraz Matki Bożej Kęckiej, XVII-wieczny ołtarz główny oraz sarkofag założycielek Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego – błogosławionej Celiny Borzęckiej i jej córki Sługi Bożej Jadwigi Borzęckiej.

Kostol sv. Margarity a sv. Kataríny v Kętách

Najstarší farský kostol v Kętách vznikol v 13. storočí a bol drevený. Do chrámu, ktorý je v súčasnosti sanktuárium Matky Božej Potešenia, prichádzajú pútnici, ktorí chcú vidieť Zázračný obraz Kętskej Matky Božej, hlavný oltár zo 17. storočia a sarkofág zakladateľiek Kongregácie sestier Zmŕtvychvstania Pána – blahoslavenej Celiny Borzęckej a jej dcéry Božej služobnice Jadwigi Borzęckej.

Kościół św. Jana Kantego w Kętach (zwany kaplicą)

Najstarszy kościół parafialny w Kętach powstał w XIII wieku jako obiekt drewniany. Do świątyni będącej obecnie Sanktuarium Matki Boskiej Pocieszenia pielgrzymują wierni, pragnący zobaczyć XV-wieczny Cudowny Obraz Matki Bożej Kęckiej, XVII-wieczny ołtarz główny oraz sarkofag założycielek Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego – błogosławionej Celiny Borzęckiej i jej córki Sługi Bożej Jadwigi Borzęckiej.

Kostol sv. Jána Kantlyho v Kętách (nazývaný kaplnka)

Podľa povesti bol tento chrám postavený na mieste narodenia patróna mesta Kęty – sv. Jána Kantlyho, profesora Krakovskej akadémie. Prvý neveľký objekt tu vznikol v roku 1648 a ďalší väčší barokový kostol začiatkom 18. storočia. V hlavnom oltári, ktorý pochádza z roku 1722, je umiestnený obraz Jána Kantlyho s erbom jeho alma mater – Jagelovskej univerzity.

Pomnik św. Jana Kantego – patrona miasta

Monument ku czci świętego z Kęt czuwa nad kęckim Rynkiem. Wzniesiono go w październiku 1851 roku, a powstał w warsztacie miejscowego rzeźbiarza – Edwarda Stehlika. Podczas okupacji, władze niemieckie nakazały demontaż statuy, którą na długie lata przeniesiono na teren kościoła parafialnego. Pomnik powrócił na należne mu miejsce 3 maja 1992 roku.

Pomník sv. Jána Kantyho - patróna mesta

Monument na počesť svätca z mesta Kęty sa týči nad hlavným námestím. Bol postavený v októbri 1851 a vznikol v dielni miestneho sochára Edwarda Stehlika. Počas druhej svetovej vojny Nemci prikázali demontovať sochu, ktorá bola na dlhé roky prenesená do areálu farského kostola. Pomník sa vrátil na svoje miesto 3. mája 1992.

Kościół i klasztor OO Franciszkanów Reformatów w Kętach

Kompleks klasztorny wybudowano w latach 1703-1714 dla konwentu sprowadzonego do Kęt w 1699 roku. Goście odwiedzający klasztor mogą przechadzać się po ogrodach i dziedzińcu odpustowym ze stacjami Drogi Krzyżowej, oglądać barokowe wyposażenia wewnątrz a także podziemia. Tu znajduje się niezwykle cenne dzieło sztuki sakralnej – gotycka, drewniana rzeźba Pieta, pochodząca z XV wieku.

Kostol a kláštor otcov františkánov reformátorov v Kętách

Kláštorný súbor bol postavený v rokoch 1703-1714 pre konvent, ktorý bol pozvaný do Kęt v roku 1699. Návštevníci kláštora sa môžu prechádzať po záhradách a nádvorí so zastaveniami krížovej cesty, kde sa konajú odpusty. Môžu tiež obdivovať barokový mobiliár a kláštorné podzemia. V kláštore sa nachádza veľmi vzácne dielo sakrálneho umenia – gotická drevená socha Pieta z 15. storočia.

Klasztor Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Kętach

Zgromadzenie założone zostało w Rzymie przez matkę i córkę: Celinę z Chudzińskich i Jadwigę Borzęckie. Kęcki zespół XIX-wiecznych zabudowań klasztornych z kaplicą o neogotyckim wyposażeniu to kolebka tej formacji zakonnej. Obok klasztoru znajduje się muzeum, poświęcone błogosławionej Matce Celinie.

Klasztor Sióstr Klarysek od Wierzyściwej Adoracji w Kętach

Klasztor ten został założony w 1881 roku przez matkę Marię od Najświętszego Serca Jezusa (Walentyne) Łempicką. Uroczysta konsekracja potężona z nadaniem wezwania – Trójcy Przenajświętszej – odbyła się 10 września 1893 r. Z kolei 6 lutego 1910 r. w przyklasztornym kościele rozpoczęła się trwająca po dziś dzień wieczysta adoracja. Klasztor wyróżnia się pięknymi, neogotyckimi ołtarzami dłuta miejscowego snycerza, Stanisława Jarząbka.

Kláštor sestier klarisiek od večnej adorácie

Tento kláštor bol založený v roku 1881 matkou Máriou od Najsvätejšieho srdca Ježišovho (Walentyňou) Ľempickou. Slávnostná konsekrácia spojená so zasvätením Najsvätejšej Trojici sa uskutočnila 10. septembra 1893. Dňa 9. februára roku 1910 sa v kostole pri kláštore začala večná adorácia, ktorá trvá dodnes. Kláštor sa vyznačuje krásnymi neogotickými oltármi, ktorých autorom je miestny rezbár Stanislav Jarząbek.

Kláštor sestier Zmŕtvychvstania Pána v Kętách

Kongregácia bola založená v Ríme matkou a dcérou: Celinou (rodenou Chudzińska) a Jadwigou Borzęckými. Kęcký súbor kláštorných stavieb z 19. storočia s kaplnkou vybavenou neogotickým mobiliárom je kolískou tejto rehole. Vedľa kláštora sa nachádza múzeum blahoslavenej matky Celininy.

Kościół pod wezwaniem Najdroższej Krwi Pana Jezusa w Kętach Podlesiu

Parafia mieści się w centrum dzielnicy Kęty Podlesie, a erygowana została w 1977. Kościół cechuje ciekawa, nowoczesna architektura, a wewnątrz świątyni znaleźć można liczne relikwie.

Kostol Najdrahšej krvi Ježiša Krista v Kętách Podlesí

Farský kostol sa nachádza v centre štvrte Kęty Podlesie a bol postavený v roku 1977. Vyznačuje sa zaujímavou modernou architektúrou a vo vnútri chrámu sú umiestnené mnohé relikvie.

Kościół pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kętach

Parafia znajduje się na osiedlu 700-lecia w Kętach. Jest najmłodsza w mieście – powołano ją w roku 1987. Kościół ten stanowi jeden z przykładów doskonałego połączenia nowoczesności formy oraz klasycznych rozwiązań. Tuż przy nim znajduje się pomnik poświęcony Ofiarom Nazizmu i Komunizmu.

Kostol Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Kętách

Farský kostol sa nachádza na sídlisku 700-lecia (700. výročia) w Kętách. Je najmladší v meste, pretože táto farnosť bola zriadená v roku 1987. Kostol je príkladom skvelého spojenia modernej formy a klasických riešení. Hneď vedľa je pamätník obetí nacizmu a komunizmu.

Kościół pod wezwaniem św. Michała Archanioła w Witkowicach

Budowę pierwszego kościoła w tymże miejscu datuje się na rok 1314, a historia parafii jest niezwykle bogata. Niestety, oryginalne zapiski dotyczące się przeszłych wieków, wszelkie archiwa i zabytki sztuki sakralnej przepadły w roku 1975 podczas pożaru, który doszczętnie strawił drewnianą świątynię. Dzięki staraniom mieszkańców w miejscu dawnego kościółka szybko wzniesiona została nowa świątynia.

Kostol sv. Michala Archanjela vo Witkoviach

Prvý kostol bol na tomto mieste postavený v roku 1314 a dejiny farnosti sú veľmi bohaté. Bohužiaľ, originálne dokumenty týkajúce sa predchádzajúcich storočí, všetky archívy a pamiatky sakrálneho umenia v roku 1975 zhoreli v požiari, ktorý úplne zničil drevený chrám. Vďaka úsiliu obyvateľov na mieste dávneho kostolíka bol rýchlo postavený nový chrám.

Kościół pod wezwaniem św. Maksymiliana Marii Kolbego w Nowej Wsi

Parafia w Bielanych została założona w 1493 roku. Wcześniej w tym samym miejscu stała kaplica, stanowiąca filię parafii w Kętach. Obecnie mieści się tu piękna, XIX-wieczna świątynia, będąca Sanktuarium Chrystusa Cierpiącego z cudownym obrazem, datowanym na początek XVIII wieku. Co niezmiernie ciekawe, kościół znajduje się na szlaku Małopolskiej Drogi św. Jakuba, czyli jednego z polskich odcinków Camino de Santiago.

Kostol sv. Maximiliána Mária Kolbeho

Začiatky farnosti v Nowej Wsi sú úzko spojené s mestom Kęty a siahajú do 16. storočia. Rozvoj dediny a potreba vytvoriť vlastnú farnosť zapríčinili, že v roku 1913 vznikla na križovatke ciest kaplnka sv. Jána Nepomuckého a v roku 1981 sa začala výstavba kostola. Farnosť v Nowej Wsi založil kardinál Franciszek Macharski.

Kościół pod wezwaniem św. Macieja w Bielanych

Parafia w Bielanych została założona w 1493 roku. Wcześniej w tym samym miejscu stała kaplica, stanowiąca filię parafii w Kętach. Obecnie mieści się tu piękna, XIX-wieczna świątynia, będąca Sanktuarium Chrystusa Cierpiącego z cudownym obrazem, datowanym na początek XVIII wieku. Co niezmiernie ciekawe, kościół znajduje się na szlaku Małopolskiej Drogi św. Jakuba, czyli jednego z polskich odcinków Camino de Santiago.

Kostol sv. Mateja v Bielaniach

Farnosť v Bielaniach bola zriadená v roku 1493. Predtým na tomto mieste existovala kaplnka, ktorá patrila k farnosti v Kętách. V súčasnosti sa tu nachádza krásny chrám z 19. storočia, ktorý je sanktuárium Trpiaceho Krista so zázračným obrazom zo začiatku 18. storočia. Veľmi zaujímavé je, že kostol patrí k Malopolskej trase Svätajakubskej cesty, čiže sa nachádza na jednom z poľských úsekov Camino de Santiago.

Kościół pod wezwaniem św. Jana Kantego w Malcu

Parafia pw. św. Jana Kantego erygowana została w roku 1991, co stanowiło ukoronowanie wieloletnich starań mieszkańców Malca o własną świątynię. Kult św. Jana Kantego pojawił się tu po II wojnie światowej, kiedy to w sąsiednim Osieku, do którego na Msze św. udawali się maleccy wierni, zaprowadzono nabożeństwo do kęckiego świętego.

Kostol sv. Jána Kanteho v Malci

Farnosť sv. Jána Kanteho bola založená v roku 1991, čo bolo završením mnohoročných snáh obyvateľov Malca o vlastný chrám. Kult sv. Jána Kanteho tu vznikol po druhej svetovej vojne, keď sa v susednom Osieku, do ktorého chodievali na sv. omšu veriaci z Malca, začali konať omše na počesť tohto svätca.

Kościół pod wezwaniem św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Bulowicach

Początki parafii w Bulowicach – wg zapisków – sięgają XVI wieku. Przyjęcie św. Wojciecha za patrona kościoła nastąpiło na przełomie XVII i XVIII wieku. Kult tegoż świętego na ziemi bulowickiej ściśle wiąże się z tradycją i legendą, według której wędrujący do Prus święty odpoczywał w właśnie Bulowicach. W miejscu tym wybudowano kapliczkę, a następnie kościół.

Kostol sv. Vojtecha biskupa a mučenika

Začiatky farnosti v Bulowiciach siahajú – podľa písomných zmienok – do 16. storočia. Sv. Vojtech bol zvolený za patróna na prelome 17. a 18. storočia. Kult tohto svätca v okolí Bulovic je úzko spojený s tradíciou a legendou, podľa ktorej sa svätec putujúci k Prusom zastavil práve v Bulowiciach, aby si oddýchol. Na tomto mieste bola postavená kaplnka a následne kostol.

Kaplica Siedmiobolesnej Maryi Panny U Błażków

Budowa kaplicy rozpoczęła się w roku 1845, jej inicjatorem był Jozef Bobek. Do dziś zachowało się jego podanie z 25 lipca 1845 r. skierowane do biskupa Nitry, w którym prosi biskupa o pozwolenie na zbudowanie kaplicy oraz informuje go o tym, że ma już wykopane fundamenty i wzniesioną część murów. W roku 1849 Martin Gajdoż z Oleśnej przekazał darowiznę na tę kapliczkę. Cztery lata później przeprowadzono jej remont. Ponowny remont i renowacja miały miejsce w 1949 r. Odnowiona w ten sposób kaplica została dnia 24 września 1950 r. poświęcona. Na wieżyczce został umieszczony dzwon z napisem w języku niemieckim po jednej stronie: „Mich hat gestiftet Ortschaft Ruhstein im Jahre Heiles 1922“ i tekstem po drugiej: „Oktav Winter, Braunau, guss mich 1922, nr. 1206“ (W roku po narodzeniu Zbawiciela 1922 podarowała mnie gmina Ruštejn; odlał mnie w roku 1922 Oktav Winter z Broumova, nr 1206).

Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie U Blažkov

Stavba kaplnky začala v roku 1845, iniciátorom jej výstavby bol Jozef Bobek. Dodnes sa zachovala jeho žiadosť nitrianskemu biskupovi z 25. júla 1845, v ktorej J. Bobek prosí biskupa o povolenie postaviť kaplnku a informuje ho o tom, že už má vykopané základy a vymurovanú časť múrov. V roku 1849 zložil na túto kaplnku fundáciu Martin Gajdoš z Olešnej. O štyri roky neskôr bola kaplnka opravovaná. V roku 1949 bola kaplnka prebudovaná a zre-

Kaplica Maryi Panny Królowej Pokoju na Živčákovej

Živčáková - jescze jako miejsce, na którym pastero wołoskie bydo - została pierwszy raz wspomniana w roku 1616. Dnia 1 czerwca 1958 r. podobno objawiła się na tej górze leśnikowi Matúšovi Lašutovi Maryja Panna. Objawienia ponoć się powtarzały w lipcu i sierpniu. Wydarzenia te błyskawicznie rozeszły się szerokim echem, a wierni zaczęli odwiedzać miejsce rzekomych objawień. Miejscem i przybywającymi pielgrzymami niezwłocznie zainteresowała się Służba Bezpieczeństwa. Jej funkcjonariusze wielokrotnie konfiskowali różne przedmioty i obrazki o tematyce religijnej, niszczyli oraz palili budowane przez ludzi proste ołtarzyki lub wiaty, by w ten sposób zniechęcić ich do przychodzenia na Živčákovú. Represje miały jednak wręcz odwrotny skutek. M. Lašút był wielokrotnie badany i przesłu-

konštruovaná. Taktó obnovená bola 24. septembra 1950 posvätená. Vo vežičke je umiestnený zvon na jednej strane s krížom a nápisom: „Mich hat gestiftet Ortschaft Ruhstein im Jahre Heiles 1922“ a druhej strane zvona je text: „Oktav Winter, Braunau, guss mich 1922, nr. 1206“ (nem. V roku spásy 1922 ma darovala obec Ruštejn; v roku 1922 ma ulial Oktav Winter z Broumova, č. 1206).

Kaplica Matki Boskiej Szkaplerznej

Kaplicę zbudował w 1820 roku dworski gajowy Valentin Vanko wraz z małżonką. W roku 1937 turzovski parafianin Jozef Zimka przekazał na kaplicę w Predmierze darowiznę w wysokości 50 złotych. W latach 1849, 1852 oraz 1863 przeprowadzono drobne prace renowacyjne, remont generalny kapliczki miał miejsce w 1934 roku, gdy J. Planetzer przekazał na ten cel darowiznę w wysokości 200 koron. Odnowiona kapliczka została poświęcona 12 sierpnia 1934 r. Na wieżycze kapliczki znajduje się mały dzwon napisem „Ofiarował Heinrich Pirnetorz w roku 1934.“

Kaplnka Panny Márie Škapularskej

Kaplnku v roku 1820 postavil panský hájnik Valentin Vanko spolu s manželkou. V roku 1937 zložil turzovský farník Jozef Zimka na kaplnku v Predmieri fundáciu vo výške 50 zlatých. V rokoch 1849, 1852 či 1863 sa konali menšie renovačné práce. generálna oprava kaplnky bola vykonaná v roku 1934, kedy na ňu zložil J. Planetzer fundáciu 200 korún. Posviacka vynovenej kaplnky sa konala 12. augusta 1934. Vo vežičke kaplnky sa nachádza malý zvon s nápisom „venované Heinrich Pirnetorz roku 1934.“

chiwany. Zmarł w 2010 roku i jest pochowany koło kościoła parafialnego w Turzovce. Živčáková została w 1994 roku ogłoszona przez Kurie Diecezjalną w Nitrze (do lutego 2008 r. teryny te należały do diecezji w Nitrze) miejscem pielgrzymkowym, pomimo że objawienia do dziś nie zostały uznane przez Kościół katolicki za prawdziwe. Biskup diecezji žilinskej ogłosił w 2008 r. Živčákovú maryjnym miejscem pielgrzymkowym i miejscem modlitwy. W efekcie wielu próśb kierowanych Kurii Diecezjalnej w Nitrze, które dotyczyły zbudowania kaplicy na Živčákovej, w 1992 roku Kuria ta wydała wstępłą zgodę na jej budowę. Projekt kaplicy wykonał inż. arch. Marián Goč. Kaplicę zbudowano w 1993 roku, a 17 października tego samego roku została ona uroczystie poświęcona. Od 2000 roku kaplica należy do parafii Korňa.

Kaplnka Panny Márie Kráľovnej pokoja Živčáková

Živčáková ešte ako lokalita, kde sa pásol vlašský dobytok sa prvý raz písomne spomína v roku 1616. Pomenovanie je odvodené z osobného mena Živčák, t.j. obyvateľ Žyvca. Dňa 1. júna 1958 sa na tomto vrchu mala lesníkovi Matúšovi Lašutovi údajne zjaviť Panna Mária. Zjavenia mali pokračovať aj v mesiacoch júl a august. Udalosti okamžite rozvírili spoločenskú atmosféru a veriaci začali miesto údajných zjavení navštevovať. Miesto i prichádzajúcich pútnikov ihneď začala sledovať Štátna bezpečnosť. Jej členovia viackrát zhabali rôzne predmety a obrázky s náboženskou tematikou, ničili a pálili ľuďmi budované jednoduché oltáriky či prístrešky s cieľom prinútiť ľudí, aby na horu Živčáková neprichádzali. Represiou však vyvolali presne opačný efekt. M. Lašút bol niekoľkokrát vyšetrovaný a vypočúvaný.

Kościół pw. Maryi Panny Królowej Kościoła

Kamień węgielny pod budowę świątyni Maryi Panny Królowej Kościoła (w Polsce Matki Kościoła) poświęcił w 2008 roku biskup diecezji žilinskej Tomáš Galis. W czerwcu następnego roku rozpoczęto jej budowę. Uroczysta konsekracja odbyła się 4 października 2015 r. Na ołtarzu umieszczono relikwie św. Andrzeja-Świerada i Benedykta, św. Jana Pawła II, św. Marii Goretti oraz błogosławionej siostry Zdenky Schelingovej. Nowa świątynia jest zwieńczona wieżą z połączoną

Zomrel v roku 2010 a je pochovaný pri turzovskom farskom kostole.

Živčáková bola v roku 1994 Biskupským úradom v Nitrze (do februára 2008 patrila táto oblasť do Nitrianskej diecézy) vyhlásená za pútnické miesto, hoci zjavenia nie sú dodnes katolíckou Cirkvou uznané ako pravé. Žilinský diecézny biskup Živčákovu v roku 2008 vyhlásil za mariánske pútnické miesto a miesto modlitby.

Z dôvodu množstva žiadostí, ktoré prichádzali na Biskupský úrad v Nitrze, ohľadom postavenia kaplnky na Živčákovej, vydal úrad v roku 1992 predbežný súhlas s jej výstavbou. projekt kaplnky vypracoval Ing. arch. Marián Goč. Kaplnka bola postavená v priebehu roka 1993 a 17. októbra toho istého roka bola slávnostne posvätená. Od roku 2000 kaplnka patrí do farnosti Korňa.

koroną i krzyżem. Na wieży o wysokości 43 m znajduje się taras widokowy, na który trzeba się wspiąć po 138 schodach. W 2011 r. umieszczono na niej ważyący 830 kg dzwon Maria odlany w morawskim Halenkovie. W maju 2015 r. poświęcono kolejne trzy dzwony: Przenajświętsze Serce Jezusa (355 kg), św. Andrzej-Świerad i Benedykt (220 kg) oraz św. Józef (150 kg). Wszystkie, podobnie jak dzwon Maria, zostały odlane przez Josefa Tkadlca w Halenkovie. Na dole schodów prowadzących do kościoła

znajdują się figury św. św. Cyryla i Metodego. Wewnątrz kościoła przednią ścianę za ołtarzem zdobi imponująca mozaika przedstawiająca dwie sceny ze Starego Testamentu – Stworzenie Ewy z żebra Adama i Arkę Noego. Mozaika jest wykonana z kamienia, szkła, ceramiki i ze złota płatkowego. Jej autorem jest uznany artysta, ojciec Marko Ivan Rupnik pochodzący ze Słowenii, którego dzieła można podziwiać na całym świecie. W nawie głównej kościoła znaj-

Kostol Panny Márie Matky Cirkvi Živčáková

Základný kameň pre stavbu chrámu Panny Márie Matky Cirkvi požehnal v roku 2008 žilinský diecézny biskup Tomáš Galis. V júni nasledujúceho roka sa začalo s jeho stavbou. Slávnostná konsekrácia sa konala 4. októbra 2015. Do oltára boli vložené relikvie sv. Andreja-Svorada a Benedikta, sv. Jána Pavla II., sv. Márie Goretti a blahoslavenej sestry Zdenky Schelingovej. Novému chrámu dominuje veža s pozlátenou korunou a krížom. Na 43 m vysokej veži sa nachádza vyhladková terasa, ku ktorej treba vystúpať po 138 schodoch. Vo veži bol v roku 2011 umiestnený 830 kg vážiaci zvon Mária uliaty v moravskom Halenkove. V máji 2015 boli požehnané ďalšie tri zvony Najsvätejšie Srdce Ježišovo (355 kg), sv. Andrej-Svorad a Benedikt (220 kg) a sv. Jozef (150 kg). Všetky boli, podobne ako zvon Mária, uliate Jose-

dują się organy piszczałkowe, które po zakupieniu w Niemczech, zostały poddane gruntownej restauracji i uruchomione przez firmę Vojtek a syn z Žiliny. Miejscem pielgrzymkowym opiekuje się zakon Misjonarzy Najświętszych Serc Jezusa i Maryi. Wielkie zasługi dla budowy kaplicy, jak i kościoła, ma były turzovski proboszcz oraz dziekan, a obecnie proboszcz parafii w Korní ksiądz Ivan Mahrík.

fom Tkadlecom v Halenkove. Na začiatku schodiska vedúceho do kostola sú sochy sv. Cyryla a Metoda. V interiéri kostola na čelnej stene za oltárom je imponantná mozaika s dvoma výjavmi zo Starého zákona – Stvorenie Evy z Adamovho boku a Noemova archa. Mozaika je tvorená kamienkami, sklom, keramikou a plátkovým zlatom. Jej autorom je uznávaný odborník, páter Marko Ivan Rupnik pochádzajúci zo Slovinska, ktorého diela sa nachádzajú po celom svete. V hlavnej lodi chrámu je nainštalovaný píšťalový organ, ten po zakúpení v Nemecku kompletne zreštaurovala a uviedla do prevádzky firma Vojtek a syn zo Žiliny. Na pútnickom mieste pôsobia Misionári Najsvätejších srdc Pána Ježiša a Panny Márie. Veľkú zásluhu tak na stavbe kaplnky ako i kostola má niekdajší turzovský farár a dekan, v súčasnosti farár v Korní Ivan Mahrík.

Kaplica Matki Boskiej Nieustającej Pomocy U Okuliarov

Pierwotna drewniana kaplica Błogosławionej Maryi Panny została zbudowana w 1810 r. przez Jozefa Okuliara, który przekazał na ten cel 10 złotych. Co ciekawe kaplica znajdowała się w obrębie cmentarza. Renowacje i remonty kaplicy były przeprowadzane w latach 1822, 1856 i 1860. W 1856 roku cieszyński malarz Edward Świerkiewicz namalował obraz Maryi Panny, który został umieszczony w kaplicy. W 1924 r. stara drewniana kaplica została rozebrana, a na jej miejscu zbudowano obecną kaplicę Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Rok 1924 widnieje także w jej szczycie. Fasadę kaplicy zdobi stylizowany herb nawiązujący do godła państwowego Słowacji – wyrastający z trzech połączonych niebieskich szczytów złoty podwójny krzyż, nad nim umieszczona jest ośmioramienna złota gwiazda. Na szczycie małej wieżyczki znajduje się metalowy krzyż.

Kaplnka Panny Márie Ustavičnej pomoci U Okuliarov

Pôvodná, drevená kaplnka Blahoslavenej Panny Márie bola postavená v roku 1810 Jozefom Okuliarom, ktorý na ňu zložil fondáciu 10 zlatých. Zaujímavé je, že kaplnka sa nachádzala v obvode cintorína. Obnovy, resp. opravy kaplnky sa spomínajú v rokoch 1822, 1856 či 1860. V roku 1856 namaloval do kaplnky obraz Panny Márie známy tešínsky maliar Eduard Świerkiewicz. Stará drevená kaplnka bola v roku 1924 asanovaná a na jej mieste bola postavená súčasná kaplnka Panny Márie Ustavičnej pomoci. Rok 1924 sa nachádza aj na jej priečelí. Fasáda kaplnky je vyzdobená upraveným erbovým znamením z národného erbu – z modrého trojvršia vyrastajúci zlatý dvojkriž. Nad ním sa vznáša osemcípá zlatá hviezda. Kovový dvojkriž je umiestnený aj na špicí malej vežičky.

Kaplica Najświętszego Serca Maryi Panny

W Hlinenym, jeszcze przed zbudowaniem tej kaplicy, znajdował się drewniany słupek, do którego był przybity obrazek Maryi Panny. Ludzie często się tam gromadzili i odbywały się różne nabożeństwa. Wrzucali do skarbonki ofiary, a potem zwrócili się z prośbą do swojego proboszcza Františka Tagániego o zbudowanie w tym miejscu kaplicy poświęconej Maryi Pannie. Ksiądz Tagáni wystąpił z prośbą o pozwolenie do biskupa i równocześnie prosił, by w kaplicy mogły się kilka razy do roku odbywać msze św. Turzovski lud uważał to miejsce za cudowne. Wierni przychodzili tam w czasie suszy, epidemii, odbywały się też procesje. Miejsce to od dawna było uznawane za wyjątkowe, a podobno zdarzały się nawet cudowne uzdrowienia. F. Tagáni opisał w liście do biskupa przypadek 50-letniego Jána Muroňa, który miał problemy ze wzrokiem i nawet z bliska nie rozpoznawał ludzi. Sąsiad zawiózł go na to miejsce, chory modlił się tam, przemęły oczy w źródle i po powrocie do domu poczuł się lepiej. Powtórzył to potem drugi i trzeci raz, a uzdrowienie przypisywał temu miejscu. Adam Učnik skarżył się na bolesne skurcze

i ból zębów, modlił się, obmył się w źródle i więcej nie odczuwał żadnych dolegliwości, co potwierdził przysięgą. Biskup wyraził zgodę na zbudowanie kaplicy 30 października 1870 r. Po mniej więcej półtora roku była gotowa. Kaplica ma 9,48 m długości i 6,6 m szerokości. Roboty wykonywane ręcznie i prace z zaprzęgiem konnym o wartości ponad 900 złotych parafianie wykonali bezpłatnie. Poza wkładem finansowym proboszcz postarał się także o odpowiednią oprawę artystyczną kaplicy. Obraz Niepokalanego Serca Maryi Panny, z przeznaczeniem do kaplicy, namalował w roku 1871 Jozef Božetech Klemens, a na wieżyczce została umieszczony dzwono odlany przez ludwisarza Cyrila Krausa w Banskej Bystrici w roku 1873. Kaplica została uroczystie poświęcona przez proboszcza Tagániego dnia 9 czerwca 1872 r. W 1878 roku zbudowano schody do nowopowstałej kaplicy, o czym świadczą napis znajdujący się bezpośrednio nad nimi na murze: Pod duchową opieką ojca Tagániego roku Pańskiego 1878.

Kaplnka Najsvätejšieho Srdca Panny Márie

V Hlinenom sa ešte pred postavením tejto kaplnky nachádzal drevený stĺpik, na ktorom bol pribitý obrázok Panny Márie. Ľudia sa tam často schádzali a konali rôzne pobožnosti. Do pokladničky vkladali milodary a neskôr sa obrátili so žiadosťou postaviť na tomto mieste kaplnku zasvätenú Panne Márii na svojho farára Františka Tagániho. Tagáni sa so žiadosťou o povolenie obrátil na diecézneho biskupa a požiadal ho, aby sa v kaplnke mohli niekoľkokrát za rok slúžiť sv. omše.

Turzovský ľud považoval toto miesto za zázračné. Veriaci sa tam utiekali v čase sucha, šíriacich sa nemocí a konali tam procesie. Miesto bolo tradíciou označované ako nezvyčajné, kde sa mali udiť aj zázračné uzdravenia. F. Tagáni v liste biskupovi opísal prípad 50-ročného Jána Muroňa, ktorý mal problémy so zrakom a nerozoznával postavy ľudí ani na blízku vzdialenosť. Sused ho zaviedol na toto miesto, kde sa modlil, namočil si oči v prameni a po návrate domov sa cítil lepšie. Zopakoval to druhý i tretí raz

a uzdravenie pripisoval tomuto miestu. Adam Učník trpel bolestivými krčmi a bolesťou zubov, modlil sa, umyl v prameni a necítil viac nijakú bolesť, čo potvrdil aj prisahou.

Biskup udelil súhlas na výstavbu kaplnky 30. októbra 1870. Približne o rok a pol bola stavba hotová. Kaplnka má rozmery 9,48 m dĺžky a 6,6 m šírky. Manuálnu prácu o prácu so záprahom poskytl farnici zdarma v hodnote viac ako 900 zlatých. Okrem finančného zabezpečenia sa farár postaral aj o dôstojné umelecké vybavenie kaplnky. Obraz Prečistého Srdca Panny Márie do kaplnky v roku 1871 namaľoval Jozef Božetech Klemens a do vežičky na kaplnke bol umiestnený zvon uliaty u zvonolejára Cyrila Krausa v Banskej Bystrici v roku 1873. Kaplnka bola farárom Tagánim slávnostne posvätená 9. júna 1872. V priebehu roka 1878 bolo k novo postavenej kaplnke vybudované schodisko, ako o tom svedčí nápis priamo na schodiskovom múre: Za duchovnej správy Fra. Tagányi Roku Pána 1878.

Kościoł parafialny pw. Wniebowzięcia Maryi Panny

Zanim powstał obecny kościoł parafialny istniały tu trzy starsze kościoły, dwa drewniane i jeden murowany. Najstarszy kościoł drewniany został zbudowany w 1614 r. przez osadników, którzy przybyli do Turzovki. Dzwon do niego ufundował pan Turzovki, ówczesny palatyn węgierski Juraj Turzo. Murowany kościoł pod wezwaniem Wniebowzięcia Maryi Panny zbudowano w 1728 r. Był to mały kościółek, który szybko przestał wystarczać na potrzeby rozrastającej się i rozległej parafii. Z tego powodu dnia 4 lipca 1757 r. położono kamień węgielny pod budowę nowego obecnego kościoła pod takim samym wezwaniem. Kościoł został zbudowany siłami turzovskich parafian przy wsparciu materialnym i finansowym tzw. państwa Bytčianskiego, do którego należała ta parafia. W 1759 ukończono budowę i stopniowo zaczęto wyposażać wnętrze kościoła. Ołtarz główny został poświęcony patronce i parafii, ale obraz ołtarzowy aż do 1801 przedstawiał św. Elżbietę. Dopiero w 1801 roku obraz ten został zastąpiony nowym, przedstawiającym już Wniebowzięcie Maryi Panny. Pierwotnie do kościoła wiodły trzy wejścia, ale jedno z nich zostało zamurowane i od tego czasu miejsce po nim jest wykorzystywane jako Grób Boży. W łuku tęczowym prezbiterium widniał łaciński napis, który w tłumaczeniu brzmiał następująco: „Godzina, dzień, rok, wieki ludziom upłyną, ojcowie pomrą, ale na wieki będzie żywa chwala Królowej Wniebowziętej w świątyni, którą zbudował ksią-

żę Paweł z rodu Esterhazych”. Wraz z kościołem zbudowano także wieżę, na której na początku były tylko dwa dzwony. Po prawej stronie świątyni znajdowała się obszerna zakrystia. W 1779 r. zakupiono trzy nowe dzwony na wieżę, odlane przez znanego ludwisarza z Trnavy Mateja Orfandla. Jeden z nich ufundowała należąca do parafii miejscowość Olešná. Na początku kościoł nie był konsekrowany. Uroczystej konsekracji dokonał dnia 10 sierpnia 1834 r., na zakończenie swojej trzydniowej wizytacji parafii, biskup diecezjalny Nitry - jego eminencja Jozef Vurum. Jak możemy przeczytać w protokołach biskupich, umieścić on w ołtarzu głównym relikwie następujących męczenników: św. św. Symplicjusza (papieża w latach 468-483), Krescencjusza (żył w latach 292-303) i Jukundy (†466). Kościoł był kilkakrotnie remontowany. Pierwszy większy remont miał miejsce w latach 1874-1876 w okresie posługi duszpasterskiej proboszcza Turzovki i dziekana ks. Františka Tagániho. Łączne koszty remontu wyniosły 1200 złotych, z czego większą część pokryli pochodzący z Turzovki, a mieszkający w Petersburgu i w Warszawie, druciarze. Kościoł został wówczas pomalowany, odnowiono ołtarze, przeprowadzono remont generalny organów itd. Ks. Taganiemu udało się zamówić dla kościoła cenne dzieła – 14 stacji drogi krzyżowej, obraz Boskiego Serca Jezusa, obraz Matki Boskiej Różańcowej oraz portrety trzech ojców kościoła zdobiące ambonę. Ich autorem był jego osobisty

przyjaciel, a równocześnie znany słowacki malarz - Jozef Božetech Klemens.

Kolejne większe prace renowacyjne przeprowadzano w kościele w latach 1910-1911, kiedy proboszczem był ks. Július Lonský. W latach tych zbudowano także nową plebanię, podczas budowy której ponoć odkryto grób jeźdźca. Niestety nie są znane żadne szczegóły tego znaleziska, czego należy żałować, bo mogłoby ono w istotny sposób zmienić pogląd na początki osadnictwa na terenie północno-zachodniej Słowacji. W ramach tego remontu zakupiono w Budapeszcie dwa okna witrażowe do prezbiterium, na których byli przedstawieni węgierscy święci narodowi: św. Stefan (pierwszy król Węgier) i św. Elżbieta Węgierska. Koszty opisywanego remontu przekroczyły kwotę 17000 koron. W 1916 r. podczas pierwszej wojny światowej zarekwirowano wszystkie dzwony kościelne, do dziś zachował się jedynie mały dzwon nad sanktuarium, zwany sanktusnikiem. Kolejne zmiany w kościele wprowadzano za kadencji ks. proboszcza i dziekana Karola Točíka. Dzięki jego staraniom i pomocy finansowej wiernych z Ameryki zakupiono w latach 1921-1926 cztery nowe dzwony. W 1927 roku kupiono też w firmie Rieger z Krnova nowe organy. W pięć lat później zbudowano nową zakrystię, a w starej powstała kaplica Matki Boskiej Siedmiobolesnej.

Dnia 28 września 1964 Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków i Przyrody wpisał kościoł parafialny pw. Wniebowstąpienia Maryi Panny do

Farský kostol Nanebovzatia Panny Márie

Súčasnemu farskému chrámu predchádzali tri staršie kostoly, dva drevené a jeden murowaný. Najstarší drevený kostol bol turzovskými osadníkmi postavený v roku 1614. Do tohto kostola daroval zvon zakladateľ a zemepán Turzovky, vtedajší uhorský palatín Juraj Turzo. Murovaný kostol bol postavený v roku 1728 a zasvätili ho Nanebovzatej Panne Márii. Išlo o malý kostolík, ktorý už čoskoro nepostačoval početne sa rozrastajúcej rozsiahlej farnosti. Z tohto dôvodu sa položením základného kameňa 4. júla 1757 začala stavba nového, súčasného chrámu s rovnakým patrocíniom. Kostol bol postavený samotnými turzovskými farníkmi za materálnej i finančnej pomoci Bytčianskeho panstva ako svetského patróna farnosti. V roku 1759 bola stavba dokončená a postupne sa kostol zariaďoval vnútorným mobiliárom. Hlavný oltár bol zasvätený patrónke kostola a farnosti, ale oltárny obraz až do roku 1801 predstavoval sv. Alžbetu. Až v spomenutom roku bol tento obraz nahradený novým predstavujúcim už Nanebovzatie

krajowego rejestru obiektów objętych ochroną i od tego momentu kościół jest zabytkiem kultury narodowej. Rok później stworzono także strefę ochronną zabytku kultury narodowej, obejmującą całe sąsiedztwo kościoła.

Panny Márie. Kostol mal pôvodne tri vchody, jeden z nich však zamurovali a od tých čias slúžil ako Boží hrob. V oblúku prezbytéria bol latinský nápis, ktorého preklad znel: „Hodina, deň, rok, veky ľuďom uplynú, otcovia pomrú, ale naveky bude žiť chvála Kráľovnej Nanebovzatej v chráme, ktorý postavil knieža Pavol z rodu Esterházi.“ Spolu s kostolom bola postavená aj predstavaná veža, v ktorej boli spočiatku len dva zvony. Na pravej strane svätyně sa nachádzala priestranná sakristia. V roku 1779 boli do veže zakúpené tri nové zvony, uliate u známeho trnavského zvonolejára Mateja Orfandla. Jeden z nich zakúpila pre kostol filiálna obec Olešná. Kostol spočiatku nebol konsekrovaný. Slávnostnú konsekráciu vykonal na záver svojej trojdňovej návštevy farnosti nitriansky diecézny biskup Jozef Vurum 10. augusta 1834. Ako sa dočítame v biskupských protokoloch, do hlavného oltára biskup vložil relikvie sv. mučeníkov Simplicia (pápež v rokoch 468-483), Krescencia (žil v rokoch 292-303) a Jukundy (†466). Počas svojej

existencie bol kostol viackrát renovovaný. Prvou rozsiahlejšou renováciou prešiel v rokoch 1874-1876 za duchovnej správy turzovského farára a dekana Františka Tagániho. Celkové náklady renovácie činili 1200 zlatých, z ktorých značnou časťou prispeli turzovskí drotári z Petrohradu a Varšavy. V rámci tejto obnovy bol kostol vymalovaný, zrenovované boli oltáre, vykonala sa generálna oprava organa atď. Tagánimu sa do kostola podarilo zaobstarať vzácne umelecké diela – 14 zastavení križovej cesty, obraz Božského Srdca Ježišovho, obraz Ružencovej Panny Márie či portréty troch cirkevných otcov na kazateľnici. Ich autorom bol Tagániho osobný priateľ a významný slovenský maliar Jozef Božetech Klemens. Ďalšie väčšie renovačné práce na kostole sa uskutočnili v rokoch 1910-1911 za duchovnej správy farára Júliusa Lonského. V týchto rokoch sa postavila aj nová, súčasná farská budova, pri stavbe ktorej sa mal údajne objaviť jazdecký hrob. Je veľkou škodou, že nie sú známe žiadne ďalšie podrobnosti okolo tohto nálezu, ktorý by mohol podstatným spôsobom zmeniť pohľad na osídlenie na počiatku historickej doby v oblasti severozápadného Slovenska. Počas tejto renovácie boli v Budapešti zakúpené

Kapliczka Matki Boskiej z Lourdes przy zajeździe

Zbudovaná v rokoch 2002-2003 przez rodzinę Rudolfa Mravca. Jej powstanie było zainspirowane wizytą Ojca św. na Słowacji i przygotowaniem do misji św. w parafii. Kapliczka została poświęcona 18 października 2003 r. przez turzovskiego proboszcza i dziekana ks. Jozefa Petráša oraz przez misjonarza ojca Iwana Flimela w trakcie odbywających się misji św.

Kaplnka Panny Márie Lurdskej pri motoreste

V rokoch 2002-2003 ju dala postaviť rodina Rudolfa Mravca. K čomu ju inšpirovala návšteva Sv. otca na Slovensku a pripravované sv. misie vo farnosti. Kaplnka bola posvätená 18. októbra 2003 počas prebiehajúcich sv. misií turzovským farárom a dekanom Jozefom Petrášom a misiónárom pátrom Ivanom Flimelom.

Kapliczka przy ul. Jaworowej

Mniejsza budowla sakralna znajdującą się przy ul. Jaworowej. Inicjatorem jej budowy był Jakub Štefanka, który kopiąc fundamenty pod budynek gospodarczy znalazł w ziemi figurę Matki Boskiej Hostyńskiej. Stało się to impulsem do zbudowania małej kapliczki, w której obecnie znajduje się figurka Matki Boskiej.

aj dve vitrážové okná do presbytéria kostola, predstavujúce národných uhorských svätcov – sv. Štefana kráľa a sv. Alžbetu Uhorskú. Náklady na spomenutú renováciu dosiahli sumu viac než 17000 korún. V roku 1916 počas prebiehajúcej prvej svetovej vojny boli zrekvírované všetky kostolné zvony, do dnešných čias sa zachoval len malý zvon nad sanktuáriom zvaný aj sanktušník. Ďalšie zmeny kostola sa diali počas duchovnej správy farára a dekana Karola Točíka. Jeho zásluhou boli za finančnej pomoci veriacich z Ameriky zakúpené v rokoch 1921-1926 štyri nové zvony. V roku 1927 aj nový organ u firmy Rieger Krnov. O päť rokov neskôr bola postavená nová sakristia, stará bola prispôbená na bočnú kaplnku Sedembolestnej Panny Márie. Krajské stredisko štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody zapísalo 28. septembra 1964 farský kostol Nanebovzatia Panny Márie v Turzovke do štátneho zoznamu chránených objektov (národná kultúrna pamiatka). O rok neskôr sa celé okolie stalo ochranným pásmom kultúrnej pamiatky.

Kaplnka na Javorovej ulici

Menšia sakrálna stavba, ktorá stojí na Javorovej ulici. Jej iniciátorom bol Jakub Štefanka, ktorý pri kopaní základov pre hospodársku budovu, našiel v zemi sochu Panny Márie Hostyńskiej. To bol impulz pre postavenie malej kaplnky, v ktorej sa aj v súčasnosti nachádza socha Panny Márie

Kościół Matki Boskiej Fatimskiej

W lipcu 2000 r. została z parafii Turzovka wydzielona nowa parafia Korňa, posiadająca kościoły filialne także na Živčákovej i w Turkovie. Jej pierwszym proboszczem został dotychczasowy proboszcz Turzovki i dziekan ks. Ivan Mahřík. Dzięki jego staraniom zbudowano też kościółek w Turkovie. Inicjatorką budowy była Veronika Krišťáková, która przekazała na ten cel działkę. Kościół zaczęto budować w listopadzie 2000 r. Roboty budowlane wykonywali własnymi siłami wierni z Turkova, Podvysokej, Korni oraz Turzovki, a udało się im zbudować kościół w ciągu dwóch lat. Uroczystej konsekracji dokonał 12 maja 2002 r. ksiądz biskup Nitry Ján Chryzostom kardynał Korec. Miasto Turzovka zamówiło dla kościoła dzwon w firmie Tkadlec z Halenkova. Ciekawostką jest, że figura Matki Boskiej Fatimskiej pochodzi bezpośrednio z portugalskiego miejsca pielgrzymkowego. Od 28 czerwca 2002 r. Turkov ponownie został przyłączony do parafii w Turzovce.

Kapliczka Matki Boskiej Siedmiobolesnej

Kapliczkę zbudowano w 1944 r. przy drodze prowadzącej z Turzovki przez przełęcz górska Semeteš w Dolinę Wagu. Na wieżyczce umieszczono dzwon z napisem „Odlal R. Manoušek i społ. w Brnie 1943.“

Kapliczka na Bukovine

Mały obiekt sakralny na Bukovinie, stojący przy szlaku turystycznym, został ufundowany w 1945 roku przez rodzinę Štefanków, jako podziękowanie dla Maryi Panny za opiekę nad rodziną w czasie drugiej wojny światowej.

W okresie komunizmu była celowo niszczone przez niektórych aktywnych członków partii. Jest to prosty obiekt o charakterze ludowym z wnęką, bez konkretnego wezwania. Kapliczka została odnowiona w sierpniu 2017 r., a inicjatorami renowacji była rodzina Kontríkův z Dlhej nad Kysucą.

Kaplnka na Bukovine

Malú sakrálnu stavbu na Bukovine stojacu pri turistickom chodníku nechala v roku 1945 postaviť rodina Štefankova ako poďakovanie Panne Márii za ochranu rodiny počas druhej svetovej vojny. Počas komunizmu bola niektorými aktívnymi členmi strany zámerne poškodená. Ide o jednoduchú stavbu ľudového charakteru s výklenkom, bez konkrétneho zasvätenia. Kaplnka bola obnovená v auguste 2017 a iniciátorom renovácie bola rodina Kontríková z Dlhej nad Kysucou.

Kostol Fatimskej Panny Márie

V júli 2000 bola z farnosti Turzovka vyčlenená nová farnosť Korňa. K novej farnosti boli ako filiálky prifarené aj Živčákova a Turkov. Prvým farárom sa stal dovtedajší turzovský farár a dekan Ivan Mahřík. Jeho zásluhou bol postavený aj kostolík v Turkove. Inicjatórkou stavby bola Veronika Krišťáková, ktorá pod kostol darovala pozemok. Stavba nového kostola začala v novembri 2000. Stavebné práce vykonávali svojpomocne veriaci z Turkova, Podvysokej, Korne i Turzovky a v priebehu dvoch rokov sa podarilo stavbu kostola dokončiť. Slávnostnú konsekráciu vykonal 12. mája 2002 nitriansky sídelný biskup Ján Chryzostom kardinál Korec. Mesto Turzovka zaobstaralo pre kostol zvon od firmy Tkadlec z Halenkova. Zaujímavosťou je, že socha Panny Márie Fatimskej pochádza priamo z portugalského pútnického miesta. Od 28. júna 2002 sa stal Turkov opätovne filiálkou turzovskej farnosti.

Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie

Kaplnka bola postavená v roku 1944 nad cestou vedúcou z Turzovky cez horské sedlo Semeteš na Považie. Vo vežičke je umiestnený zvon s nápisom: „Ulil R. Manoušek a spol. v Brne 1943.“

Tekst/Textová časť:

Barbara Kuźma-Suazo (część poświęcona Kętom/týkajúca sa Kęty)
Mesto Turzovka (część poświęcona Turzovce/týkajúca sa Turzovky)

Tłumaczenie/preklady: Joanna Grzeszek

**fotografie: Artur Christ, Barbara Kuźma-Suazo,
Małgorzata Donocik, z archiwum UG Kęty,
Miasto Turzovka/z archívu Obecného úradu Kęty,
Mesto Turzovka**

skład/sadzba textu: Drukarnia i wydawnictwo Grafikon

**Wydanie: Drukarnia i Wydawnictwo Grafikon
na zlecenie Gminy Kęty**

ISBN: 978-83-65176-29-5

Egzemplarz bezpłatny

**Wyłączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji
ponoszą jej autorzy i nie może być ona utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej.**

Folder wykonany w ramach projektu „Szlak sakralny Kęty-Turzovka współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska - Słowacja 2014 - 2020 oraz z budżetu państwa.